

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 94

číslo: 43

26. října 2014

Cena: 8 Kč

V PRAZE PROBĚHLO ZASEDÁNÍ GENERÁLNÍ SYNODY A VIII. SNĚMU CÍRKVE

Bohoslužbou vedenou br. patriarchou Tomášem Buttou a biskupským sborem s kázáním br. biskupa Filipa Štojdla, v němž položil důraz na večeri Páně jako svátost spojující všechny, kdo k ní přistupují s otevřeným a milujícím srdcem, bylo v pátek odpoledne zahájeno 6. zasedání VIII. sněmu naší církve.

Vlastní jednání, na němž bylo svými 286 oprávněnými delegáty zastoupeno 171 náboženských obcí, otevřela společná modlitba, slib sněmovníků a schválení jednacího řádu. Nahlížíme-li na VIII. sněm církve jako proces, jehož první fázi charakterizuje orientace na dokumenty proklamativní povahy a druhou fázi pak práce s řády církve, ve třetím, závěrečném období, se do popředí dostaly materiály povahy věroučné, ekumenické, liturgické a pastorální.

Formou sedmi předloh byly předloženy právě tomuto 6. zasedání a zde byly i všechny schváleny.

Sněm, který byl 6. zasedáním ukončen, rovněž schválil předlohu Slavnostní prohlášení ČČSH k 600. výročí Mistra Jana Husa a v souvislosti s letošními komunálními volbami rovněž následující usnesení:

1. ČČSH se distancuje od takového jednání bratří a sester, které směřuje k podpoře extremistických politických směrů, zvláště nacismu, fašismu a komunismu.

2. Pokud se některý duchovní takového jednání dopouští, postupuje vůči němu ČČSH podle svých řádů, které jsou v této věci jednoznačné.

3. ČČSH se omlouvá všem, které počinání takových bratří a sester zranilo.

Další zprávy přineseme v následujících číslech našeho časopisu. **red**

Sněmovní modlitba

Všemohoucí, věčný Bože, shromáždili jsme se s vděčností jako tvůj lid. Vyznáváme, že jsme částí tvé jedné, svaté, všeobecné a apoštolské Církve, kterou sis získal krví svého jednorozrozeného Syna. Děkujeme ti za tvoji věrnou lásku v Ježíši Kristu, v němž jsi nás provázel, chránil a zachovával.

Odpusť nám, že jsme ti - i přes všechnu svoji touhu a snahu - nebyli vždy dostatečně věrní, nedokázali jsme ti ochotně a pohotově naslouchat, odpovídat na tvé volání a jednat vždy podle tvé vůle. Vyznáváme, že naléhavě potřebujeme tvoji milost a pomoc. Uč nás, prosíme, stále pravému pokání a svým milosrdenstvím a láskou proměňuj naše srdce.

Chceme ti nyní předložit výsledky svých myšlenkových i modlitebních zápasů a svého nedokonalého úsilí o poznání tvé Pravdy. Přijmi ve své shovívavosti naše dílo a učini, aby naše služba přispívala ke slávě tvého jména a užitku tvé Církve. Chceme být tvoji a pro tebe konat svou službu. Pomoz nám, aby v nás a mezi námi mohl „Kristus růst a my se menšili“.

Ved' nás svým životadárným Duchem a dávej nám poznávat svoji vůli v našem sněmovním jednání a rozhodování, ale také buď při nás ve všech dalších rozhodováních, která jsou před námi. Prosíme, ať nám vládne tvůj svatý Duch a vede nás k jednotě ve tvé Pravdě, již je Ježíš Kristus, tvůj Syn a náš Pán, který byl za nás všechny vydán na smrt, byl vzkříšen a žije navěky. Amen.

Sněmovní výstava

Pak že je historie jen pro staré! Té naší historii církevní se kromě jiných věnuje také historik celkem mladý a je radost potkat se s něčím, čím se zabýval – začíná to totiž před vámi znovu živě vyvstávat, jste vtaženi do dějů, které čas jinak překrývá neprůhlednou vrstvou. Ano, toto umí Martin Jindra ve svých článcích i publikacích a toto nám i na sněmu postavil před oči výstavou připomínající patnáct osobností – laiků, duchovních i teologů-učitelů.

Když osmý sněm naší církve před lety začínal, byli někteří z nich ještě mezi námi. Patřili k tvářím, které jsme potkávali, k přátelům, s nimiž jsme diskutovali, k pamětníkům, u nichž jsme si upřesňovali souvislosti...

Dnes o nich (jako o mnoha dalších) mluvíme v minulém čase, přesto trvájí v Boží i lidské paměti. Byli Kristovými svědky v totalitních časech, svou věrností evangelium se pro svou církev i okolní společnost stali dokladem nepřemožitelného Božího působení. Je dobré si je připomenout. Věřím, že časem podobných medailonů a výstav vznikne více a budou nám dobrým svědectvím o pokladech této církve, uložených v nebi. Vždyť Boha nejzřetelněji vidíme jednat v příbězích lidí, kteří s ním spojili svůj život. „Proto i my, obklopeni takovým oblakem svědků... vytrvejme v běhu... s pohledem upřeným na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle.“ (Žd 12,1)

/jw/

Tajemství eucharistie

(Zpracováno podle mystagogických katechezí pořádaných na jaře L. P. 2014 v Brně-Židenicích)

Tajemstvím večere Páně není nic jiného než tajemství reálné přítomnosti Krista mezi námi (= v pozemské církvi) nebo ještě lépe tajemství naší reálné účasti na Kristu a Krista na nás. Potkává se zde řada osob a protíná řada rovin a rozměrů: Otec, Kristus vydávající se pro všechny až ke smrti, Duch svatý, lidé a jejich vzájemné vztahy, chléb a kalich s vínem, tělo a krev, pokrm a nápoj, jezení a pití, život a společenství, Bůh a člověk, věčnost a čas, minulost-přítomnost-budoucnost, přirozené a nadpřirozené...

Od nejstarších dob vyznává církev, že chléb a víno, nad nimiž se vzdávají díky podle Kristova přání, už nejsou obyčejné (Justin Mučedník, Ireneus Lyonský). Z hlediska fyziky a chemie sice žádnou změnu nelze pozorovat, ale na rovině významu, osobního působení, vztahů a účastí (Duch) už nejsou obyčejné. Něco se změnilo. Všechny ty roviny a aspekty se tajemným způsobem propojily v Kris-

tu. Tímto spojením proudí k nám život z Boha. Eucharistie nás sjednocuje a činí účastnými života Božího (J 6). Chléb a kalich jsou začleněny do služby tomuto spojení. Kristus skrze ně mocí Ducha svatého zpřítomňuje sebe a své dílo a my skrze ně pak na Kristu a jeho díle máme skutečnou účast. Tajemství tohoto spojení a proměny bylo a je vykládáno a vyjadřováno různě. Třeba pomocí antické te-

Eucharistie je tajemství. Neexistuje nic důležitějšího než tajemství. Ale o něm se nemluví obtížněji než o tajemství – zvláště o tom eucharistickém. Uctivé mlčení by bylo nejadekvátnější. Ale někdy je třeba i mluvit a psát (Merton). Prosím Boha i čtenáře o shovívavost.

orie znamená založené na polaritě a vztahu mezi znamením a znamenanou skutečností. Znamenání má reálnou účast na znamenáném (na neviditelné duchovní skutečnosti), i když s ní není beze zbytku identické. Variací těchto je polarita a vztah mezi typem

a antitypem (Cyril Jeruzalémský: Mystagogické katecheze). Skutečností (typos) je Kristus, jeho tělo a krev a jejím pozemským zpřítomněním (antitypem) se stává eucharistický chléb a víno.

Středověká teologie přišla s výkladem tohoto tajemství jako proměny podstaty (transsubstanciaci) chleba v podstatu těla a podstaty vína v podstatu krve Kristovy při zachování vnějších vlastností chleba a vína. Tento výklad je dodnes oficiálním výkladem eucharistického tajemství v římskokatolické církvi. Někteří katoličtí teologové v současnosti hovoří o eucharistické proměně také jako o transsignifikaci; tedy změně významu, smyslu, kontextu chleba a vína. Jiní toto tajemství vykládají jako transfinalizaci; změnu účelu eucharistického chleba a vína.

V naší církvi se pro výklad eucharistického tajemství užívají kategorie vztahové, osobně přítomnostní a událostní. Karel Farský napsal: „Večere Páně je zpřítomnění si Krista a vejítí v obecnství s ním přijetím chleba a vína, jak on si přál... Společenstvím stolů a těchto živin vpřítomňujeme se

Pokračování na str. 3

Z usnesení generální synody duchovních a kazatelů

• **Generální synoda duchovních konaná 17. října v Praze-Dejvicích se na svém jednání seznámila s předlohami vypracovanými sněmovními výbory a doporučila je k projednání na sněmu.**

• **V předloze Stručný komentář k Základům víry ČČSH schválila novou formulaci k otázce č. 332 (Je Ježíš Kristus přítomen v chlebě a víně?): Chléb a kalich s vínem jsou znamením a potvrzením Kristovy svátostné přítomnosti ve společenství církve slavící večeri Páně.**

• **Synoda duchovních a kazatelů vítá celoevropské setkání mládeže Taizé**

v Praze ve dnech 29. 12. 2014 - 2. 1. 2015 a doporučuje mladým z naší církve účast na této akci a vybízí rodiny členů naší církve v této souvislosti k pohostinnosti.

• **Na základě živé debaty, která se mezi účastníky zasedání rozvinula ohledně potřeby oficiálních a jasných odpovědí církve na aktuální otázky z oblasti etické a sociální generální synoda doporučuje biskupské radě, aby k těmto otázkám vydávala stanoviska. Synoda rovněž žádá ÚR,**

aby veškerá usnesení týkající se této problematiky byla zveřejněna na webových stránkách.

Dodejme, že také diskuze při sněmu dosvědčily jasně, jak dalece se nás tyto věci dotýkají. **red**

Nové zvony k 600. výročí přijímání podobojí

V letošním roce 600. výročí přijímání podobojí chceme nechat odlít další zvony královéhradecké koncertní zvonohry, jejichž jména budou připomínat významné postavy husitství, a to samozřejmě především zvláště ty spojené s obnovením přijímání podobojí. Jedním z těch, kteří k tomu připravovali cestu, byl Matěj z Janova. I když on sám ještě laikům z kalicha nepodával, zasazoval se o to, aby jim večere Páně byla vysluhována častěji. Matěj z Janova však už svůj zvon v královéhradecké zvonohře má, a tak ten další nový zvon, který chceme nechat odlít, by nesl jméno Jeronýma Pražského, mistra čtyř univerzit, který přijel na koncil do Kostnice na pomoc M. Janu Husovi, ale sám pak, o necelý rok později byl stejně jako on upálen na hranici. Jeroným Pražský byl v kontaktu s východní církví, kde přijímání podobojí zůstalo zachováno i pro laiky, a tak se mnozí domnívají, že právě odtud mohl přicházet jeden z proudů inspirace, který pak vyvrcholil na podzim roku 1414 v obnovení přijímání podobojí i v Čechách. S ním je spojen především další univerzitní mistr Jakoubek ze Stříbra, Husův přítel a spolužák, jehož jméno ponese následující zvon. Přijímání podobojí je i nadále pro husitství velmi důležité a objevuje se i v jednom z Čtyř pražských artikulů, na jejichž vzniku se Jakoubek ze Stříbra podílel. Zároveň byl mistr Jakoubek ve většině sporů mezi jednotlivými husitskými proudy jednotícím prvkem. Další významnou postavou v souvislosti s obnovením přijímání podobojí, podle níž by měl být pojmenován další zvon, je pak jeden z cizinců na univerzitě Mikuláš z Drážďan, znalec kanonického práva a autor traktátů o potřebnosti přijímání podobojí. Drážďanská teorie vidí přicházet hlavní popud k obnovení přijímání podobojí právě přes tohoto univerzitního mistra (a snad i jeho bratra Petra), a to z prostředí valdenských. I Mikuláš z Drážďan svůj život končí jako M. Jan Hus a Jeroným Pražský na hranici, a to v Míšni v r. 1417.

Na tyto tři nové zvony jsme již v hradecké náboženské obci shromáždili potřebné prostředky, a to jak z darů jednotlivců, tak i díky přispění firmy SOVIS. Nových zvonů, které by nesly jména dalších významných husitských postav (Ambrože z Hradce, Jana Želivského, Mikuláše z Pelhřimova, Jana Rokycany atd.), by však mohlo do hradecké zvonohry i díky vašemu přispění přibýt ještě více. Cena těchto jednotlivých menších zvonů je 50.000,- Kč. S většími dárci rádi uzavřeme darovací smlouvu a nabídneme jim i odlišné věnování na konkrétním zvonu, na který přispějí. Menší, ale stejně důležité dárci, kteří přispějí na transparentní účet královéhradecké koncertní zvonohry č. 4862517001/5500 u Raiffeisenbank, a. s., pod variabilním symbolem 329, od nás dostanou certifikát a v případě částky vyšší než 1000,- Kč také potvrzení pro snížení základu daně z příjmu. Předem děkujeme všem ochotným dárcům, díky jejichž přispění se opět o něco přiblíží uskutečnění této první stabilní koncertní zvonohry v naší republice. Za kvalitu projektu i díla ručí mistr zvonář Petr Rudolf Manoušek a děje se pod záštitou primátora Hradce Králové, hejtmána Královéhradeckého kraje i našeho bratra patriarchy. Odlito je již patnáct největších zvonů z celkové padesátky a věříme, že i s vaší pomocí přidáme ještě tento rok další.

Za Náboženskou obec ČČSH v Hradci Králové

Tomáš Altman, farář,
Miroslav Kappl, předseda rady starších,
Štěpán Klásek, em. biskup

Z kazatelského plánu

Dvacátá neděle po svatém Duchu

Ať se zaraduje srdce těch, kteří hledají Hospodina! Dotazujte se na vůli Hospodinovu a jeho moc, jeho tvář hleďte ustavičně.

ŽALM 105,4-5

První čtení z Písma: Leviticus 19,1-2.15-18

Tužby pro dobu po Duchu svatém (VI):

2. Aby svou milostí naši mysl osvěcoval a našim srdcím svou pravdu vyjevoval, modleme se k Hospodinu.
3. Aby nám dal sílu vždy a všude pravdu hledat, v poznané pravdě stát a za ni bojovat, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku, Hospodine, rozmnož v nás dary víry, naděje a lásky a nauč nás milovat tvá přikázání, abychom dosáhli tvých zaslíbení! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 1. Tesaloničtům 2,1-8

Evangelium: Matouš 22,34-46

Verše k obětování: Žalm 119,154.125

Verš k požehnání (varianta I): Žalm 20,6

Verše k požehnání (varianta II): Matouš 22,37.39

Modlitba k požehnání:

Panovníku, Hospodine, děkujeme ti, že nás sytiš duchovním pokrmem a nápojem. Dej, ať vždy toužíme po pravém životě! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 21, 28, 56, 66, 72, 74, 76, 86, 104, 107, 116, 140, 152

HRUŠKA POUTNÍKEM DO JERUZALÉMA 10

Příběhy z putování Ferdinanda Hrušky ze Rytyně v Podkrkonoší do Svaté země koncem 19. stol.

(Pokračování z čísla 42)

Když všichni odešli na bojiště se podívat – nedalo mi to a šel jsem je hledat. Cestující šli do města, které bylo prázdné. Byloť právě po porážce. Mrtvol leželo všude jako much. Marně jsem se namáhal nalézt ostatní a konečně ani jsem nevěděl, kudy se mám dát. Jeden Turek mne převzl na bárce k železničnímu plotu a já mu dal poslední peníze, jež jsem v kapsách shledal. Pak jsem si spletl úplně cestu a byl jsem zmaten, kam jít mám. Dva turečtí policajti mne pozorovali. Šel jsem zpátky a ti dva Turci zastavili mne a zastoupili cestu, jako bych byl vyzvědač. Ukazoval jsem, že jdu zpátky. Nic naplat. Pak k nim přišel ještě jeden a oni mu něco vyprávěli. Pozoroval jsem a chápal, co mezi sebou mluví, že

mne tam totiž bude potřeba. Odvedli mne hned do nedalekého příbytku a tam mne zamkli. Byl jsem zajat. Parník, na nějž jsem se chtěl dostat, o sedmé hodině odjížděl beze mne! Brzy mi přinesli jísti. Bylo toho dost, kukuřičné kaše i vína mi dali. Přinesli také maso, ale když jsem jim řekl, že od masa ničeho nepožívám, více mi je nedávali. Ten, jenž mne zavřel, brzy opět ke mně přišel a přinesl mi motyku, kopáč a lopatu. „Budete tu pracovat,“ pravil ke mně a „bude to dlouho trvat.“ Zavedli mne na bojiště a ukázali mi, kde mám kopat. Všude leželo mrtvol jak much, všechny naběhlé a zápach byl k nevyovědění. Já kopal pilně jámy, tahal mrtvolky za nohy, vlasy nebo za ruce. Všecky byly nahý aneb jen v košilích a mohl jsem jich sám dobře na tři sta zakopat. Potom jsem konal domácí práce, štípal dříví, nosil vodu. Byl to již sedmý týden

v zajetí, když přistál zase parník, s kterým jsem přijel. Já ovšem o tom ničeho nevěděl.

Tenkrátě právě dali mi domácí dva džbány, abych přinesl vody. Když jsem vodu čerpal, chytil mne někdo za rameno a zvolal: „Ferdinande, kde se tu berete?“ Byl to lodní kuchař, jemuž jsem na lodi sloužil.

A já v radosti chytil jsem ho do náruče a plakal prose, aby mne neopouštěl a odtud mne vysvobodil. Za kuchařem přichvátil ještě jeden pán, kterého jsem neznal, a ten hned zpět odešel. Kuchař zavedl mne ke kapitánovi lodi, na které jsem ku svému podivu a radosti našel své paky, jak jsem je tam položil. Kapitán mne zavedl do skladiště lodního a zavřel na zámek. Netrvalo to ani půl hodiny a již mne z města hledala stráž. Když odešli, na večer v 5 hodin odpluli jsme k Terstu. Pán Bůh všemohoucí mne takto vysvobodil. Nikdy jsem nereptal, neboť všecko bylo k mému dobru. Pokračování příště

Nad Písmem

PŘEMÁHEJME ZLÉ DOBRÝM

MT 22,34-46

Předchozí kapitoly se věnují evangelijním příběhům, kdy se náboženští představitelé Izraele, farizeové, zákoníci nebo saduceové snažili svými otázkami dopátrat, jaké má Ježíš názory na jednotlivá náboženská témata. Ač jej často oslovují Mistře – tedy rabi, učitel, právě Ježíšovu autoritu učitele chtějí shodit, zesměšnit a obvinít jej. Ježíš totiž velmi často poukazoval na jejich selhání přivádět lid k Bohu, selhání být dobrým příkladem, na povrchní pochopení Zákona. Díky jejich otázkám nám však evangelium odhaluje Ježíšovy názory na různé životní situace, otázky víry a závěr těchto konfrontací zavrhuje dvojím přikázáním lásky, od kterého se má náš vztah k Bohu a k člověku odvíjet. Slova o největším přikázání nalezneme u všech synoptiků, vždy v rozhovoru s farizeji nebo zákoníky. U Marka situace není tak vyhrcoaná jako u Matouše, kde se praví, že se na Ježíše zákoníci smluvili. U Marka

první čtení, slyšíme o přikázání lásky k bližnímu. A Ježíš dodává, že měřítkem lásky k bližnímu je láska k sobě samému. Tak jako dokážeme mít rádi sami sebe, stejně tak máme mít rádi ostatní.

Je důležité vidět, že na první místo klade Ježíš lásku k Bohu a pak k bližnímu. Druhé přikázání je podobné prvnímu, v obou případech se jedná o lásku k někomu, avšak míra lásky se liší: Boha je třeba milovat celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí, u Marka a Lukáše se ještě doplňuje celou svou silou; bližního je třeba milovat jako sebe.

Tato dvě přikázání jsou tak důležitá, že na nich stojí zákon i proroci. Tím se zároveň říká, že Ježíš neruší zákon

namítanou, že nelze milovat každého. Ale to by bylo mylné pochopení lásky, jak ji má na mysli Ježíš.

Člověka máme milovat jako sebe, tedy ne jako Boha. Žádný člověk by se nám neměl stát úplnou náplní života, nesmíme si jej stavět do role Boha. Nelze vždy plnit vůli druhého člověka, tak jako se vždy snažíme plnit vůli Boha, pokud jej milujeme. Boží vůle je svatá a dobrá, vůle člověka může být mylná i zlá. A člověk postavený do role Boha v ní nemůže obstát a následuje zklamání, hořkost, minimálně jedné ze stran; něco naprosto opačného, než po nás chce Ježíš: Nepohlížet na nikoho jako na nižšího, ale ani ho nad sebe nepovyšovat. Ježíš si přeje, abychom k ostatním přistupovali se stejnou vážností jako sami k sobě. S vážností brali jeho nároky, stále ochotně se snažili druhého poznávat a snažili se mu rozumět.

Také naše láska k Bohu roste z klopotného, postupného poznávání. Poznáváme jej z jeho slova – z Písma, z modlitby, ze zážitků všedního života, máme-li pro to otevřené oči i srdce – může pomalu vyrůstat porozumění Bohu, obraz jeho pravé „tváře“ – a z toho všeho zralá, zkušená (byť na první pohled málo nápadná) láska. Právě toto poznávání Boha je podmínkou k plnému, trvalému milování Boha, které není jen přechodným silným citovým vzrušením.

Tak, jak doporučuje žalmista: „Ať se zaraduje srdce těch, kteří hledají Hospodina! Dotazujte se na vůli Hospodinovu a jeho moc, jeho tvář hleďte ustavičně.“ (Žalm 105,4-5) Právě v ochetě, ve snaze poznávat Boha se projevuje naše láska – odměnou nám budou radostná srdce, a to není tak málo. I my pokud věříme, že Bůh je láska, pokud si uvědomujeme jeho lásku k nám v nepřeberných darech, a budeme-li mít lásku jedni k druhým, pak lidé poznají, že jsme křesťané, a snad i oni zatouží žít podle těchto přikázání.

Tereza Š. Koselová

Pane Bože, prosíme, dej nám zakoušet svou blízkost a ved' nás, navzdory všelijakým rozmarům srdce i myslí, dobrým směrem. Prosíme o pokoj pro všechna ohniska napětí a válečných konfliktů na celém světě, za oběti přírodních katastrof, neštěstí a lidské zvrácenosti. Ať je nám tvé slovo vždy novou nadějí. Amen.

Tajemství...

Dokončení ze str. 1 ve *společnosti Kristovo*. (Odlišné názory v ČČS o věcech víry in *Zpěvník písní duchovních ČČS*). Z. Trtík (*Přítomnost Krista v církvi*) používá k označení zvláštní Kristovy eucharistické přítomnosti výraz „kvalifikovaná přítomnost“. *Základy víry* (ot. 330) hovoří o tom, že Kristus, v církvi stále přítomný, je při večeři Páně „přítomen zvlášť významným způsobem“. Eucharistická přítomnost Krista má událostní (dynamickou) povahu. Vzkříšený Pán se zpřítomňuje své církvi, „aby jí slovem Písma svatého spravoval, Duchem svým posvěcoval a láskou sjednocoval a tak k sobě přitoutával k věčnému obecenství v království Božím.“ (*Základy víry* ot. 322). Slavením večeře Páně se zpřítomňují minulé události dějin spásy (zvláště kříž a vzkříšení) a současně se předjímá i budoucí završení ve slávě.

Komentář k Základům víry a některým jejich formulacím, předložený sněmu, k eucharistickému tajemství uvádí: „Církev československá husitská vyznává reálnou přítomnost Krista ve svátosti večeře Páně. Kristus Ježíš se svým spásným dílem, stává se na základě svého příslibu mocí Ducha svatého v liturgickém jednání církve osobně a zcela jedinečně přítomným. Dává se Otci i lidem a jedná ke spáse všech. Křesťanské obce i jednotliví křesťané mají skutečnou účast na Kristu a jeho díle spásy...“ O chlebu a kalichu s vínem uvádí, že jsou „činným a všemi smysly uchopitelným znamením a potvrzením Kristovy svátostné přítomnosti vedle společenské církve a jím konaného liturgického úkonu.“ (Sněm odhlasoval změnu této poslední uvedené věty, totiž „Chléb a kalich s vínem jsou znamením a potvrzením Kristovy svátostné přítomnosti ve společnosti církve slavící večeři Páně“, pozn. redakce)

Krásný a dětsky názorný poukaz na význam eucharistického tajemství lze najít v první verzi návrhu obřadu prvního přijímání pro starší děti (Pracovní texty sněmovních předloh. 1. část. Praha 2001 s. 71.) Obřad obsahuje dialog kněze s dětmi před shromážděnou obcí. Škoda, že z dalších verzí už tento dialog vypadl. (Tyto otázky a odpovědi se sice nestaly součástí obřadu, ale lze je využít v rámci katechetické přípravy k přijímání.) Kněz bere chléb, ukazuje ho dětem a ptá se: „Co znamená chléb, který budeme při bohoslužbě lámat?“ Děti odpovídají: „Chléb znamená ukřižované tělo Pána Ježíše, které bylo vydáno za viny všech lidí.“ Pak kněz bere kalich a ptá se: „Co znamená kalich s vínem, které společně budeme přijímat?“ – „Kalich je znamením nové smlouvy mezi Bohem a námi lidmi. U Ježíšova stolu poznáváme, že nás Bůh má všechny rád a tvoříme tak rodinu. Protože nás má rád Ježíš, i my máme mít druhé rádi.“ Slavením večeře Páně a přijímáním eucharistických darů přijímáme Krista a jsme jím sami přijímáni. Tak zůstává on v nás a my v něm (J 6,56). Jíme tímto způsobem svátostné tělo Krista, Syna člověka (J 6,53). Tak se podílíme na jeho životě a sami se tak obnovujeme v jednotu Kristova těla (Bohoslužebná kniha ČČSH). „Jsmo živi, avšak již ne my, žije v nás Kristus.“ (Bohosl. kniha; viz Ga 2,19-20). To znamená žít a sdílet v Duchu svatém Kristovu obětující se lásku mezi sebou navzájem i vůči všem lidem. Tento důraz na život pro druhé, obětování se pro Boha a jeho dílo i vydávání se pro bližní patří k silným eucharistickým akcentům v naší církvi (viz slova ustanovení v Liturgii Karla Farského). Večeři Páně slavíme, ale ještě se jí potřebujeme učit žít. „U Ježíšova stolu poznáváme, že nás Bůh má všechny rád a tvoříme tak rodinu. Protože nás má rád Ježíš, i my máme mít druhé rádi.“ **Petr Šandera**

Communio parvulorum

– naší církví opomíjená praxe české reformace

Na mnoha místech v Praze jsme si v neděli 12. října připomínali významnou událost duchovních dějin naší země – 600. výročí obnovení pravidelného přijímání večeře Páně podobou způsobu dospělými křesťany.

Jakoubek ze Stříbra spolu s Mikulášem z Dráždan laické přijímání podobou způsobu nejen teologicky zdůvodnili, ale se vši pravděpodobností iniciovali i jeho praktickou obnovu. Obojí vyvolalo živou polemiku mezi zastánci této praxe a jejími odpůrci. Prvním mezi těmi, kteří proti Jakoubkově novotě vystoupili, byl Ondřej z Brodu traktátem *De sumptione*. Právě v něm se objevuje i krátká zmínka o dětech a jejich vztahu k eucharistii. Pokud je třeba slovíčkem z Janova evangelia (J 6,54: „Nebudete-li jísti“) rozumět ve smyslu nezbytnosti svátostného přijímání večeře Páně pro spásu, pak nejen Betlémská mládež, ale mnohá nemluvnata, děti i ti, kteří zemřeli záhy po křtu, by neměli podíl na věčném životě. Podle Ondřeje je však opak pravdou, slovíčkem z Janova evangelia je třeba rozumět ve smyslu duchovního přijímání, „neboť v Kristu zůstali a Kristus v nich“. Jakoubek neotálel a předložil svoji *Responsio*, ve které se vedle jiného ujal i obrany nezbytnosti svátostného přijímání večeře Páně dítkami i nemluvnaty. Pro tuto obranu již nenašel tak širokou podporu, proti přijímání dětí a nemluvnat se postavili i mnozí stoupenci obnoveného laického přijímání podobou způsobu, mezi nimi i Husův právník Jan z Jesenice. Soudíme, že i v tomto případě přešel v r. 1417 Jakoubek od slov k činům a spolu se svými stoupenci

obnovil *communio parvulorum* – přijímání dítek a nemluvnat. Doposud jsem nenašel žádný pramen, který by hovořil o svátostném přijímání večeře Páně dítkami a nemluvnaty v naší církvi. Dochované pamětní listy k tzv. prvnímu přijímání svědčí o tom, že jsme zachovali praxi, která podmiňuje svátostné přijetí darů večeře Páně základní schopností „rozeznat tělesný pokrm od svátostného“ (T. Akvinský).

Před Betlémskou kaplí při nedělních oslavách „výročí podobou“

V našem Husově sboru děti i nemluvnata přijímají již několik let, mají z toho radost a my ji máme spolu s nimi...

rozumovou, podmíněnou intelektem. Jak se rozumové schopnosti postupně vyvíjejí a rozvíjejí, stávají se zjevně součástí našeho sebeobětování, sebe-darování Bohu. Ale vyčlenit schopnost rozumově chápat jako kritérium svátostného přijímání znamená navrhnout falešnou intelektualizaci svátostného života. Přijímání je aktem solidarity v rodině víry. Děti nejsou pouze „ještě ne dospělými“; jsou plně dětmi a v každém období jejich růstu od nejtělejšího dětství projeví svoji závislost na vyživující péči svých rodin. Právě jako děti však rovněž svým jedinečným způsobem přispívají k životu těch, kteří žijí kolem nich, a obohacují jej...

Jsou to nakonec děti, které nás mohou nejlépe naučit tomu, co znamená „spočínout v milující odkázanosti na Bohu, který sytí náš nejhlubší hlad.“ Pokud v našich sborech přinášíme či přivádíme své děti ke křtu, aby se spolu s námi setkaly s Kristem a přijaly svoji plnou účast na těle Kristově, jímž je církev, není důvod, abychom jim vyloučením z účasti na svátostných darech upírali jejich důstojnost dětí Božích. V našem Husově sboru děti i nemluvnata přijímají již několik let, mají z toho radost a my ji máme spolu s nimi. Zůstává pro nás stálou výzvou, jak je co nejlépe na cestě k našemu dospělému porozumění večeři Páně provázet tak, aby neztratily nic ze svého spontánního dětského porozumění.

Pavel Kolář

Pražské stopy historie přijímání podobou

Pokračování článku M. Kopecké z mimořádného čísla 14

Betlémská kaple

Původní kaple byla založena roku 1391 a dostavěna o tři roky později. Tato prostorná gotická stavba sálového typu neměla farní práva ani povinnosti, a tak mohla sloužit zejména svou kazatelnou, která se stala první hlasatelkou české reformace. Po prvních dvou správách, knězi Janu Protivovi a Mistru Štěpánovi z Kolína, se kazatelem Betlémské kaple stal mistr Jan Hus. Počet posluchačů Husových kázání narůstal a podařilo se mu oslovit všechny společenské vrstvy. Ve své kazatelské činnosti setrval mistr Jan i přes papežskou klatbu. Po Husově mučednické smrti v Kostnici převzal kazatelnu v Betlémské kapli mistr Jakoubek ze Stříbra, který byl v té době také rektorem Karlovy univerzity. S podporou kolegů se mu podařilo dovést reformní snahy až k přijímání podobou způsobu všemi účastníky bohoslužeb. Po Mistru Jakoubkovi ze Stříbra zde působil Václav z Dráchova a poté mistr Jan z Příbramě od sv. Jiljí. Betlémská kaple byla pod správou církve pod-

bojí až do vydání Rudolfova „Majestátu“ roku 1609, kdy byla dána do užívání Jednoty bratrské, která až do té doby stála mimo zákon.

Kostel sv. Martina Ve zdi

Původní kaple byla v roce 1350 přestavěna do gotické podoby a nový kostel zůstal propojen s hradební zdí. Kostel je místem, kde po kněžském svěcení pronesl své první kázání mistr Jan Hus. Po vybudování Betlémské kaple, která neměla statut farního kostela, se stal kostel jejím „družebním“ farním kostelem. Z tohoto důvodu zde roku 1414 na výzvu Jakoubka ze Stříbra začal s podáváním podobou obojí tehdejší kněz Jan z Hradce. Přijímání podobou způsobu se poté rozšířilo i do dalších kostelů. Po smrti Mistra Jana Husa byl král Václav IV. donucen pražany povolit přijímání laického kalicha v osmi dalších pražských kostelích.

Kostel Panny Marie Před Týnem a Týnská fara

V letech 1360-69 v kostele působil německý reformní kazatel Konrád Waldhauser a po jeho smrti také Jan

Pokračování na str. 4

Husův Aeropág – říjen 1414

Sychravý říjen r. 1414 znamenal počátek závěrečné kapitoly zápasu i života českého reformátora Jana Husa. Dne 7. října Zikmundovi Lucemburskému dali své dobrozdání ve prospěch Husova pravověří tři mistrovi přátelé, významní šlechtici království českého, Čeněk z Vartenberka, Boček z Poděbrad a Vilém ze Zvířetic. Jan Hus připravuje text slavnostního kázání, které mu nebylo dopřáno vyslovit, Řeč o míru. Připravil si také několik námětů, které hodlal užít během koncilu. Stručně řečeno, Jan Hus chtěl na kostnickém koncilu prezentovat svůj názor na postačitelnost Kristova zákona, ale i na otázku míru, morálky a ctnostného života kněží. Řadě příznivců Hus adresuje cenné rady. Svému milému žákovi Martinovi z Volyně píše, přidává rady a činí pozoruhodné pokání směřující k vlastnímu mládí: „Víš také, že jsem zatracoval lakotu a nespolečný život duchovních, za což z milosti Boží trpím pronásledování, jež se proti mně brzy dovrší. A nebojím se býti hanoben pro jméno Ježíše Krista. Prosím Tě také srdečně, abys nedychtil po obročích. Budeš-li však přece povolán k farář-

ství, starej se o čest Boží, spásu duší a práci, ne o držení sviň nebo polnosti. A staneš-li se farářem, stráž se, abys neměl mladou kuchařku, abys nepěstoval více dům nežli duši. Hleď, abys byl stavitelem stánku duševního, vlivný k chudým a pokorný; a abys nestravoval jmění hodováním. Bojím se také, nenapraviš-li svůj život a neupustiš-li od krásných a zbytečných šatů, abys nebyl těžce pokárán od Pána, tak jako i já ubohý budu kárán, že dav se svěští špatným obyčejem a pochvalou lidí, užíval jsem takových věcí, v nichž jsem byl raněn duchem pýchy proti Bohu.“

Dne 11. října vyrazila z hradu Krakovec výprava, v jejímž čele jel Jan Hus. Jeho doprovod tvořili významní pánové Václav z Dubé či Jindřich Lacembok. Za Univerzitu Karlovu byli vysláni mistr Jan Kardinál z Rejnštejna, pan Jan z Chlumu a jeho písař, bakalář Petr z Mladoňovic. Říjen jakoby se stal měsícem, v němž Jan Hus mnohokrát v minulých letech prožil něco důležitého, ba zásadního. V říjnu r. 1401 byl Hus zvolen děkanem fakulty svobodných umění. Nastoupil po osobnostech, jakými byli např. Štěpán z Kolína,

Stanislav ze Znojma či Štěpán z Pálče. Říjen 1403 nám umožnil nahlédnout do „kuchyně“ pražského kléru. Právě v tomto měsíci arcibiskup Z. Zajíc z Hasenburka zakázal klerikům nosit výstřední oblečení, hrát hazardní hry a navštěvovat krčmy. Kněží měli pod tvrdými tresty propustit souložnice. Nevíme, zda-li Hus patřil mezi jeho poradce v této věci, ale jistě by to neodporovalo jeho pojetí morálky. Na říjnové synodě v Praze v r. 1408 byl vydán přísný zákaz všem duchovním zabývat se knihami J. Wycliffa. 10. října 1411 vydala univerzita osvědčení, že Jan Hus nehlásal žádný z wycliffských bludů. Říjen r. 1414 se stal mistru Janu Husovi osudným. Vydal se na cestu, o které možná sám tušil, že je jeho cestou poslední. Ostatně nikoliv nadarmo napsal přátelům v říjnovém listě: „Proto, milí bratři a milé sestry, modlete se za mne snažně... Je-li k chvále Páně a k našemu prospěchu má smrt, necht' mi ji umožní bez zlého strachu podstoupit... Již mne snad v Praze před smrtí neuvidíte. Jestli mocný Bůh dovolí, abych se vrátil, tím radostněji se uvidíme, anebo se spolu shledáme v nebeské radosti.“

Martin Chadima

ZPRÁVY

Vlevo: Zvon Matěj z Janova v Hradci Králové (viz článek na str. 2);
Lítí zvonu v městě Asten v Nizozemsku

Z dopisu čtenářky

Dobrý den, vyjadřuji touto formou své osobní nejvyšší rozhořčení nad kandidaturou vašeho faráře pana Kotrče z Chlumce nad Cidlinou za KSCM. Předchůdkyně této strany – KSC – způsobila smrt mého dědečka Josefa Kosinky, který byl brutálně zabit ve vazební věznici v Hradci Králové v roce 1974. Dědeček dlouhé roky působil jako farář vaší církve v Novém Městě nad Metují. Je více než smutné, že 40 let po jeho smrti jiný duchovní vaší církve ze stejné – Královéhradecké diecéze, kandiduje právě za stranu, která má přímý podíl na smrti jiného vašeho duchovního. S hlubokým opovržením a znechucením nad chováním faráře Kotrče

Petra Bačová, roz. Kosinková,
vnučka umučeného faráře Kosinky

Pražské stopy...

Pokračování ze str. 3

Milíč z Kroměříže. Později zde kázal také Mistr Jan Hus a Mistr Jakoubek ze Stříbra. V období české reformace až do nástupu protireformace sídlila v týnské faře husitská konzistoř, kde se spravovala církev pod obojí. Zvolený arcibiskup Jan Rokycana odsud v letech 1424-71 církev řídil a od roku 1427 byl také správcem a hlavním kazatelem kostela. Týnský kostel byl v období české reformace nejvýznamnějším husitským kostelem a to až do bitvy na Bílé hoře.

Původní kaple na místě dnešního kostela sv. Šimona a Judy

V husitské době se původní kaple dostala pod správu církve podobojí jako farní kostel. Po vydání Rudolfova „Majestátu“ v roce 1609 byl kostel předán do užívání Jednotě bratrské.

Kostel sv. Haštala

Kostel patří v Praze k nejstarším a zachoval si z části původní gotickou podobu ze 14. století. V prvním husitském období byl spravován církví podobojí a od konce 16. století zde působil luterský farář Mistr Samuel Martinus z Dražova, který na pražské univerzitě proslul srovnáváním učení Mistra Jana Husa a Martina Luthera. V období stavovského povstání proti Habsburkům se stal poradcem utrakvistické konzistoře při jednání s představiteli protestantského odboje.

Kostel U Klimenta

V době před reformací působil v kostele od roku 1407 Jan Protiva, který v dřívější době spravoval Betlémskou kapli. V době sporů o Viklefovu nauku se postavil na stranu jeho odpůrců, a takto vystupoval i proti Mistru Janu Husovi. Po vítězství husitů v Praze se stáhl a kostel byl nadále spravován kněžími podobojí. Poslední farář církve podobojí v tomto kostele Tobiáš Albertus byl vyhnán z Prahy po bitvě na Bílé hoře.

Martina Kopecká

Pokračování v příštím běžném čísle

Výběrové řízení na ředitele střediska Nazaret

Diakonie a misie CČSH ve spolupráci s Plzeňskou diecézí CČSH a Střediskovou radou DS Nazaret vyhláší výběrové řízení na obsazení funkce „ředitel/ka diakonického střediska – Nazaret v Borovanech“, které provozuje chráněné dílny (keramická a textilní) pro zaměstnávání osob se ZPS a poskytují sociální služby se sídlem v Borovanech, Žižkovo náměstí 1, 373 12 Borovany.

Bližší informace o podmínkách výběrového řízení, kvalifikačních předpokladech a charakteristice vykonávané činnosti získáte u ředitele střediska. (Karel Filip – ředitel, tel.: 603 175 004, e-mail: nazaretdilna@centrum.cz), na webových stránkách ÚR CČSH (www.cesh.cz, sekce „Zprávy“) a diakonického střediska Nazaret (www.nazaret.cz).

Termíny odevzdání přihlášek: do 31. října 2014. **red**

Pozvánka na semináře liturgického zpěvu

• 27. seminář LZ v pátek 21. listopadu 2014 od 13 do 16 hodin

• 28. seminář LZ v pátek 12. prosince 2014 od 13 do 16 hodin

Semináře proběhnou v prostorách Církevní husitské základní umělecké školy Harmonie v Praze 6-Dejvicích, Bílá 1. **Zdarma!** Více infor-

mací: www.zusharmonie.cz. Účast prosím potvrďte SMS na tel.: 603 309 363. Do SMS napište vaše jméno a příjmení. **Marek Vávra**

Den veteránů

Slavnostní shromáždění u příležitosti Dne válečných veteránů se letos koná v Chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze v předvečer, v pondělí 10. listopadu v 17 h. K účasti zveme duchovní (zvláště z Prahy a okolí, pokud možno v talárech) i laiky. Za přítomnosti představitelů veřejného života připomeneme odkaz těch, kdo ve věrné službě nasazovali a obětovali své životy. Ty z vás, kdo se nebudou moci shromáždění zúčastnit, prosíme, podpořte nás ve svých modlitbách. **Diecéze Praha, NO Staré Město**

Oslava vzniku Československa

Královéhradecká diecéze CČSH vás srdečně zve do Sboru kněze Ambrože v Hradci Králové v úterý 28. října 2014 v 15 h na slavnostní bohoslužbu k 96. výročí vzniku Československa za účasti biskupů CČSH. Kázáním poslouží bratr Rudolf Göbel, biskup olomoucký. Po bohoslužbě si Vás dovolujeme pozvat na malé občerstvení. Pro vaše děti bude připraven program v dětském koutku se sestrou farářkou Františkou Kláskovou. **PP**

Ohlédnutí za dny plnými hudby

Koncem září zněly v Husově sboru ve Vratimově skladby J. S. Bacha, W. A. Mozarta, P. Ebena, G. F. Händela, A. Dvořáka, A. Glazunova, Mendelssohna-Batholdyho etc. v provedení ostravských umělců Mgr. Pavla Rybky (varhany), Tamary Urbánkové (soprán) a Viktora Samiece (varhany). Nadchlo jeho provedení Ebenovy Mutace 1 stejně jako výkony ostatních umělců. Marie Pluhařová (varhany) a Lenka Vítková (housle) okouzily všechny barevností zvuku stejně jako Josef Kubenka (baryton). Vynikající výkony interpretů byly vděčnými posluchači oceněny dlouhotrvajícím potleskem a ržemi. **S. K.**

Koncerty u sv. Mikuláše

• 27. 10. - 20 hodin
Od baroka k jazzu
Prague Brass Ensemble
& A. Bárta - varhany

• 28. 10. - 11 hodin
Slavnostní koncert - zdarma
B. Rabas - varhany,
I. Slavíková - mezzosoprán

• 28. 10. - 17 hodin
Mozart, Beethoven,
Mendelssohn-Bartholdy,
Vivaldi

Prague Mozart Trio
• 29. 10. - 17 hodin
Buxtehude, Verdi,
Bach, Händel

J. Prokop - varhany,
M. Laštovka - trubka
• 30. 10. - 17 hodin
Händel, Beethoven,
Mozart, Corelli

J. Popelka - varhany,
V. Frank - housle
• 1. 11. - 17 hodin
Vivaldi, Händel,
Albinoni, Pachelbel

B. Rabas - varhany,
M. Kejmar - trubka a křídlovka
• 1. 11. - 20 hodin
Vivaldi, Mozart,
Dvořák, Ravel

Radio Symphony Collegium
& M. Zvolánek - trubka
• 2. 11. - 20 hodin
Vivaldi, Schubert,
Dvořák, Gershwin

Consortium Pragense Orchestra

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

NEJVĚTŠÍ PŘIKÁZÁNÍ

Vyřešte-li správně následující přesmyčky, inspirované textem Mt 22,34-40, vypište si ze vzniklých slov písmenka do tajenky.

DESRC (4)
ŠUED (4)
SYML (4)
LÝVEK (5)
KOZÍNÁK (1)
AKOZTÁ (3)
ŘÁKIPNÁZÍ (4)
TIMVALO (4)
DOSPIHON (8)

Řešení z minulého čísla: Pokud věříte, dostanete všecko, oč budete v modlitbě prosit.

Jana Krajčířiková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6
Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktoři: PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik: Milan Udržal tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz
Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna, distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9
Předplatné: F. Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz. Reklama: A.L.L. production, tel. 234 092 866, e-mail: martina.machackova@predplatne.cz

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

